

EDINOST

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerico pa ob 7. uri večer. — Obajno izdanje stane: za jeden mesec . . . 2.00, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 5.00, za pol leta . . . 10.00, za vsa leta . . . 18.00. Na naročbo brez priložne naročnine se ne jemlje ozir.
 Posamična številka se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvl., v Gorici po 3 nvl. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nvl., v Gorici 3 nvl.

Oglaš se računa po tarifa v petiti; za naslove z debelimi črkami so plaščje prostor, kolikor obsega tavadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozabvalne, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
 Naročnine, reklamacije in oglašje sprejema upravnništvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto poštnino.
 „V edinosti je moč!“

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Razpust občinskega zastopa v Podgradu.

Občina Podgrajska je zelo velika. Pod to županstvo spada 23 podobčin s 7171 prebivalci. Naravno je torej, da je v občinskem uradu mnogo opravila, tembolj, ker je Podgrad tudi sedež raznim okrajnim oblastnjam. Sicer pa je obsežnost dela v tem uradu najbolj odvidna iz činjenice, da je računati na leto od 3000 do 4000 opravljenih števil. Velika večina vsega opravka je — prenešeni delokrog.

Kdor pozna uradno delovanje sploh, ta gotovo pritrđi, da je toliko dela za eno samo osebo dosti preveč in da mora o d i n i tajnik, ako hoče zadovoljiti o. k. oblastnje, na kar te vedno silijo, zanemarjati pravo svoje delovanje, t. j. strogo občinske ali avtonomne stvari.

Višje oblastnje, bodisi o. k. vlada, bodisi deželni odbor, vedó hitro za odpomoč. Kar na kratko rečejo županstvu: ako ne more vsega smagati jeden uradnik, pa si nastavite dva ali tri! A od kod naj se jih plača? Država, za katero se naj več dela, ne da k troškom niti krajevarja. Občina Podgrajska pa tudi nima n i k a k e g a p r e m o č e n j a, torej tudi ne dohodka!

Pri takih razmerah je stališče županovo zelo težavno. Ako ni smožen, propadati mora vse; ako je smožen in ako pri delu pomaga tudi sam, je njegovo požrtvovanje jako veliko. To smo skušali posebno tu v Podgradu. Do leta 1887 bilo je vse zanemarjeno: pronešeni delokrog in še bolj pa avtonomni. V pravih občinskih stvarih se sploh n i s t o r i l o n i č. Šole, cerkve, duhovništva — vse je bilo skoro ruševina, da ne navajamo raznih drugih ređi.

Pred 7 leti bil je voljen za župana naš deželni poslanec g. Sla v o j J e n k o. On je najprej uredil občinski urad, pravi labirint, poplačal občinske dolgove in počel popravljanje in sidati, kjer je bila potreba najvedja in na kar so ga deloma silile višje oblastnje s izvanredno strogostjo. Dohodek za vse to dobival je jedino in doklad na davke, ker kakor smo že omenjali, občina nima drugih dohodkov. In koliko je še dela, koliko potreb, katerim se ni moglo odpomoči v 7 letih!

Občinsko računovodstvo bilo je najprimitivnejše. Deželni odbor ni hotel več potrditi proračunov. Moralo se je uvesti pravilno računovodstvo za vsako podobčino posebej. S tem je delo silno narastlo in da se ni irtvoval župan in sam vodil račune, morali bi bili nastaviti še jednega in sicer invedenega uradnika in s tem letni trošek zelo povišati, da-ni imamo še tako previsoke doklade na davke. Gosp. župan prihrani je torej s svojim delom občini lepoga denarja, ne stotake, nego tisočake!

Spomladi naznanil je Francesco Marotti deželnemu odboru, da je občinski urad v neredu. Prišla je preiskava, s katero se je dognalo, da je računovodstvo zastalo in da je za občino rezerviranega denarja — preveč! Gospod župan ispridal je te pomanjkljivosti s tem, da on nima niti najmanje dolžnosti voditi račune, da jih vodi prostovoljno, da-si ima svojega posla dovolj, esmo zato, ker občina ne more plačevati še jednega uradnika; da je večkrat od doma, posebno pa da je bil letos skoro 2 meseca v deželnem sboru, da občina nima blagajne niti pripravnih prostorov za njo, da on vliaga občinski denar v hranilnico in ker zaradi zastarelih računov ne ve natanjko, koliko je občinskega denarja, vložil ga je raje nekoliko več. — Deželni odbornik dr. Cleva isjavil je na to, da je tako požrtvovanje preveliko. On da ne bi delal tlake!

Preiskava vrtila se je dne 20. aprila in občinski sbor razpustil se je te dni, torej po preteku 8 mesecov, ko so bili računi že izgotovljeni. Odlok namestništva navaja prej omenjene nepravilnosti, katerim „odpomoči občinsko zastopstvo nije pronašlo shodno. Isto je temveč v seji od 9. aprila prigodom pregledovanja obračuna za leto 1892 uradno delovanje obč. glavarja v vsakem obširu odobrilo in mu za to tudi svo je prisnanje israsilo. Z obzirom da ni pričakovati od sedanjega občinskega zastopstva povoljnega oskrbovanja občinskih poslov . . . odločilo je o. k. namestništvo razpustiti obč. zastopstvo v Podgradu“ . . . .

Da bude vsakdo laglje presojal to odredbo, navajamo tu samo 2 stavka iz zapisa, katerega je narekoval dne 20. aprila deželni odbornik dr. Cleva:

„A compimento dell' esame del Ufficio resta ancora d' osservarsi, che il giornale degli Esibiti è perfettamente tenuto fino al giorno di oggi“.

(V popolnenje uradnega preiskovanja opaša se še, da je v pravilni zapisnik vpisano popolnoma vse do današnjega dne).

„Si osserva infine, che i giornali d' introito ed esito pro 1892 si mostravano tenuti in perfetta regola ed a seconda delle prescrizioni contabili“.

(Naposléd opaša se, da so dnevnik dohodkov in troškov za 1892 sestavljeni popolnoma pravilno in po predpisih računovodstva).

Primerjajmo jedno z drugim, posebno pa navedene dneve in letne številke in — mislimo si svoje.

Prepričani pa smo, da se občinarji pritožijo pri ministerstvu, kakor imajo pravico po §. 96. občinskega reda.

Politiške vesti.

Upravna uradniških plač. Dotična ministerjalna komisija je že zapričela svoja posvetovanja o uredbi plač državnih uradnikov. Komisiji je na razpolago ogromno statističnega materijala.

Tudi pomožni uradniki zahtevajo, da se jim abolja njih stanje. Nedavno se je predstavila ministru Plenertu deputacija pomožnih uradnikov dunajskih, da mu izroči spomenico v kateri zahtevajo: Najmanja plača bodi za Dunaj 1 gl. 50 nvl. na dan, 2 gl. po petletni službi; po desetletni službi pa definitivno nameščenje in uvrščenje v najnižji plačilni razred. Minister Plenar je baje obljubil, da hoče natančno proučiti želje pomožnih uradnikov, zatrdivši, da se gotovo kaj ukrene v zboljšanje njih stanja.

Prvi češki katoliški shod v Brnu se je zaključil dne 1. t. m. Svečanostni sklepni seji je prisostvoval tudi knez nadškof dr. Kohn. Pater Stojan je govoril o važnosti katoliškega društvenega šiljenja. Grof Ferdinand Chotek je govoril o „katoliški cerkvi in slovenskih narodih“. Načrtal je sliko o cerkvenih raskolih v minolih stoletjih, naglašajoč potrebo, da se slovenski narodi združeni cerkveno, kar je to temelj jednotnosti krščanske cerkve sploh. Ako dobimo ta govor v njega celoti, spomenoti se ga hođemo o priliki. — Kapelan dr. Horský je govoril o liberalizmu, socializmu in anarchizmu. Da se uduši anarchizem, v to ne zadoščajo nasilne naredbe, ampak isruti treba koreniko anarchizma: brezvestro, to je oni šivelj, ki rasjeda družbo. — Zadnji govornik je bil dr. Visnar o predmetu: „Cerkvena znanost povzdiguje in oživlja češki narod“. Govornik je naglašal vsajamnost med ljubeznijo do Cerkve in ljubeznijo do domovine, kateri poslednji je iskatil podlago v cerkveni znanosti. — Ob sklepu katoliškega shoda pošdelil je knez nadškof Olomuški apostolski blagoslov, na kar je sbor zaklical „živio“ papežu in cesarju. Zaključil pa se je shod s papeževo in cesarsko pesmijo.

Cerkvene borbe na Ogerskem. Konservativni „Magyar Allam“ napada škofe strastno pod zaglavjem „Avtoriteta škofov“. Isjave imenovanega klerikalnega lista so vlezanimive tudi z osirom na naše slovenske odnošaje. „Magyar Allam“ piše: V naši Cerki imamo le jedno avtoriteto, kateri se ne sme postaviti niko po robu, namreč: po zaslišanju svetih kongregacij svedčano isrečene odločbe papeža ob vprašanjih vere in moraje, toda le v teh dveh stvarih. V političkih vprašanjih ni niti ugled papežev tolik, da bi se nasprotno prepričanje moralo brezpogojno ukl niti pred njim; in avtoriteta škofov ima le toliko časa obvezno moč,

kriči, vzdigne roko in udari grozovitnika s pestjo po lici. Ali on zgrabi deklico kakor z železnimi kleščami okolu nog in jo vzdigne kvisku.

— Pomagajte! zavpije deklica, seže s prati v starčeve laso in ga začne bešno lasati, škripaje z zobmi in vrte z glavo, toda on stisne roko še krepkeje.

— Hu! Ho! zakrohota se, zastoni, golobical in ponese deklico v drugo sobo ter zapre vrata. Grozovit krik zaori po gradu . . . . . a Peter Bušnjak reče na dvorišči svojemu tovarišu:

— Drmačič je vender pametna glava, to se je v njegovi butici porodilo. Sedaj bo menda međa.

Ilija se je vrnil s pota in sedi za mizo. V kotu čepi Jurko, pledaje v tla, čakaje v skrbeh Jane, na vratih stoji Kata, gledaje v daljavo, ne prihaja li deklica. Noč je, mesečina je. Jug podi svitlo oblake po nebu in

dokler se ta avtoriteta ne križa z vestjo vernikov. Papež pa ne odloči nkdar tako, da se ogerski katoliki morajo zadovoljiti ter dopustiti, da se križajo njih dogme. In ako bi se našel tak škof, storil naj bi pokoro in dal zadoščenje onemu, ki je bil napaden po njegovi lažnji avtoriteti. Ne bi škodilo, ako bi očistili katoliško Cerkev od takih nezvestih upraviteljev in malodušnih talmi-apostolov. Na srečo ni nijednega med ogerskimi škofi, ki bi bil po meri liberalnih listov. A če so vendar taki škofje, imenujejo naj jih liberalni listi in dokažejo naj svojo trditve. Potem bodemo tudi toliko pogumni, da izprosimo, da pride na Ogersko apostolski odposlanec proti takemu škofu ali nadškofu. — Članek zaključuje: „Ako se najde škof, kateri misli, da se ga ne spoušuje zasodstvo, potem ni smeti iskatil pogreška pri vernikih, ampak pri njem samem. In odkrito bodi povedano, da niti malovernost, niti dobrodušna lenoba, niti indolenca in ingoranca v katoliških vprašanjih niso po tem, da bi utrdili in zagotovili ugled nekaterih škofov. Punktum!“

Program radikalno-napredne stranke češke. List „Straž na Cidline“ objavlja program imenovane stranke. Jeden predlogov, ki se imajo predložiti shodu mladočeške stranke, se glasi: Mladočeška stranka ne odpusti od opozicije tako dolgo, dokler se ne oživi sopot generalni deželni sbor za dežele češke krone, dokler se ne odpravijo kurije, se ne uvedeta obde volilno pravo in notranji češki uradni jezik, dokler se ne pripozna avtonomija v šolstvu in finančnem gospodarstvu, in dokler se ne osnuje jedno češko vsoučilišče na Moravskem. V vsakem pogledu zahtevajo omladinistički radikalci, da naj se popolnoma loči Cerkev od države, ker je vera privatna stvar vsacega posamičnika. (No, v tem pogledu ne soglašá ogromna večina prebivalstva z nazori te radikalne gospode. Ur.) V socialno reformatoriškem pogledu predlagajo: „Mi zahtevamo, da se klub poslancev popolnoma postavi na stran ljudstva ter da ne bude igral v prihodnje tako dvomljive vloge, kakor sedaj, ko se nekateri ljubkajo s kapitalizmom drugi pa hođejo biti demokratje. Stranka mora dati delav. stanu obvezno obljubo, da ga hoče podpirati v njega prizadevanj v dosego pol. pravic; in zahtevamo vnovič, da se izreče jasno in nedvomno, kaj misli stranka storiti v tem pogledu. Mi zahtevamo vse to, ker smo uverjeni, da se nijedna zaresna politička stanka ne more opirati na nejasne programe, sestavljene iz fraz, ampak mora iskatii svojo oporo v natanjnem določenju svojih svrh in ciljev.“ — Dvomiti je pa, da bi radikalna stranka prodrla so svojim programom na shodu mladočeške stranke, ker sedaj prevaguje v stranki — vsaj soditi je tako — zmernejša struja.

pripogiba žvižgaje vejevje. Ha! Ha! Ha! ališ se grozovit smeh mej piskanjem vetra. Za mejo skaka ženska. Bosa je, razgaljena je. Temni lasje in bela srajca ji plava po vetru. In vzdiga roke in se rohota. Ha! Ha! Ha! Tede, tede k Ilijini hiši.

— Za pet ran božjih! zakličé Kata in so umakne prekrizavái se, v sobo.

— Kaj je? plane Ilija pokonci, a Jurko vzdigne glavo. V oči se čujejo koraki in v v sobo plane razgaljena, razčesana, bleda in propala — Jana. Sredi sobo postoji. Život ji trepeta, oči ji igrajo in se ji vjednomer vrte, kot da jih obrača vrag. In nagne glavo in tleskne z rokami, pa udari v smeh:

— Ha, ha, ha! Jaz sem Arlandova Dora, Dora! Dora! Dora! Ha, ha, ha! In zavrti se na jedni nogi in se vrti in vrti ter tleska z rokami — in kot mrtva pade na tla.

Kata vzkrikne, Ilija priskoči k deklici, a Jurko vatane, izvali slepo oči in zajede:

— Jana! Moja Jana! Kje si? — — (Dalje prih.)

PODLISTEK.

103

Kmetški upor.

Spécial Argus Šenoa. Preložil L. P. Planinski.

— Beži, odgovori deklica, ne poznam šale; mudi se mi na delo.

— Stoj, pravim! ponavlja sluga in seže po nji, ali deklica sažari in se umačne ter zamahne s motiko, rekoč gnevno:

— Beži, nesramnež! sicer te s motiko. Toda ta hip ji istrga drugi sluga motiko, a Peter Bušnjak zapre, slobno se smeje, grajška vrata.

— Pustita me, hudobneža! zakriči deklica, trepetaje od strahu.

— Ne boj se me, golobica, nasmehne se Peter, milostni gospodar praša zate.

— Gospodar? Lasteš! Kaj mi hoče gospodar?

— Ima s teboj neke račune, nasmehne se hudobno Peter in namigne slugam.

Kakor bi trenil, zaženo deklico plahito des glavo in, prijemai jo des pas, ponese jo sluga v zgornji grad, v stanovanje gospoda Tahija. Roke držé na hrbtu, pričakuje jih gospodar v prvi sobi. Oči mu plamte, ustnice drhte. Deklica stoka in se brani. Tah: namigoe. S slovito roko strga Peter z deklice obleko in ji ne pusti drugega kot tanko srajco. Tahi zamahne s roko. Sluge gredo iz sobe, a deklica strga plahito z glavo. Temna rdečica ji zalije obličje. Trepalnice ji drhte, oči ji bešno sevajo, odprta usta se ji tresejo. Kakor strela skoči v kot, stiska rameni in pokriva s rokami razgaljena prsa. Teško sope in povešene glave gleda bojasljivo v Tahija. A on? Stoji sem kot kamen. Obrvi mu drhte, nosnice se mu širijo, oči gore, a na delu se mu napne časi žila. Raskorači se in sklence roke na hrbtu. Tiho je v sobi, ne sliši se drugega kot dihanje. Ali kakor bi trenil vrpne se nasilnik kot ris in se zaleti plamtečih očí v deklico. Jana zatrepeta, za-

Fiaske ministra Hieronymija. Ogerki minister za notranje stvari podal se je, kakor znano, nedavno med uporne Romunce, da tam nabere — nach berühmten Mustern — smernih življenj. Opravi se — nič, tako, da smemo varirati izrek slavnega Cezarja: Prišel je, videl — in propal. Da pa vendar nekoliko pomašijo ta fiaske, podtaknili so dunajski prijatelji gospoda ministra Hieronymija nekaterim romunskim rodoljubom razne izreke o nesoglasju med „smernimi“ in „radikalnimi“ življenji romunskimi. Tako so podtaknili uredniku Sirianu izjavo, da se smerni življenji skoro ločijo od radikalnih. Toda laž ima le kratke noge, kajti g. Sirianu izjavlja sedaj odločno, da ni nikdar izgovoril omenjenih besed, pač pa je naglašal, da postane med Romuni nemogoč vsakdo, kateri bi se hotel odmakniti od programa narodne stranke. Torej je bil vendarle popolen — fiasco.

Razprava proti Caserioju. Kakor smo bili omenili že v večernem izdanju 92. številke med najnovejšimi vestmi, ponášal se je Carnotov morilec pred sodiščem jako mirno, a odgovarjal je prav drzovito. Iz njegovih odgovorov je razvidno, da je Caserio — četudi neomikan — kojikrat sares duhovit. Svoj sločin je priznal brez ovinkov in hladnokrvno, naglašajoč posebno, da je njegova domovina vesoljni svet in obžaluje, da ni bil marljivější v šoli, kajti mogel bi s boljšim vepohom širiti svoje „idealne“ nazore, ako bi bil naobraščen. Odločno je trdil, da ni bolan na duhu, ter da v sprejme popolno odgovornost za svoje hudodelstvo. Večkrat je naglašal, da je pek, a ne ovaduh, da naj torej sodišče ne izgublja časa z izpraševanjem po anarhistih in njegovih „domišljajah“ skrivicah. Predsednik je dal porotnikom na ogled okrvavljeno bodalo, s kojim je bil Caserio umrtil Carnota, naglašajoč, da se bode hranilo to bodalo kot dragocena svetinja.

Vojska med Kitajcem in Japoncem. Agenciji „Stefani“ javljajo dne 2. t. m. iz Peterburga, da je angleška vlada pripravljena postopati vzajemno s Rusijo v obrambo skupnih interesov. — Iz Londona poročajo, kakor navadno, Japoncem neugodne vesti. Naglašali smo že, da je očitno, da se je postavila Angleška, vsaj moralno, nekako na stran Kitajcev. Poslednje poročilo trdi, da je padlo v bitki pri Yaskauvu 1500 Japoncev; o Kitajcih poročilo seveda molči. — Rusija je odposlala 1. t. m. v Korejo 8 popolnoma oboroženih vojnih ladij. Ne zna se že, kojoj nalogi ima to brodogoj.

Kralj romunski Karol potoval je dne 1. t. m. preko Dunaja. Ob tej priliki je vsprejel v avdienciji ministra za vnane stvari Kalnokyja. — Italijanski list „Secolo“ je bil prijavi tudi, da pojde minister Kalnoky v pohode na italijanski dvor v Monzi. No, to je bila menda le pobožna želja, kajti omenjena vest ni resnična.

Različne vesti.

Večni spomin na pokojnega nadvojvoda Viljelma. Predvčerajšnje povelje na vojsko spominja težko izgubo, ki je prizadela skupno vojsko valed smrti generalnega nadzornika topništva, nadvojvode Viljelma. Zajedno pripisnava povelje pokojnikove zasluge za skupno vojsko in ukazuje, da mora nositi 3. voini topniški polk (v Gradcu) na večne čase pokojnikovo ime.

Pogreb nadvojvode Viljelma. Predvčerajšnjem popoldne ob 3. uri pričeli so prihajati državni dostojanstveniki in deputacije, da se udeležijo pogreba pokojnega nadvojvode. Po vseh ulicah okolo cesarskega dvora bila je ogromna množica ljudstva, ras poslopj vihralo se črne zastave. Točno ob 4. uri dvignili so krsto ras mrtvaški oder v dvorni župni cerkvi ter jo položili po blagoslovu na mrtvaški voz. Voz je bil preprežen s škrlatnimi preprogami, vpreženih je bilo 6 belcev. Pred mrtvaškim vozom uvrstile so se razne čete konjštva in dvorni vozovi, mrtvaški voz so obkolili plemići in cesarske telesne straže. Neposredno za vozom je korakal novi veliki predstojnik nemškega viteškega reda, nadvojvoda Evgen, na čelu vitezov tega reda. (Pokojni nadvojvoda je bil veliki predstojnik reda „Hoch- und Deutschmeister“. Ta duhovsko-viteški red je bil osnovan že za dobo križarskih vojn; dandanes mu je glavni namen obramba ranjenih v času vojne.

Ur.) Med otočnim zvonenjem pomikal se je veličastni sprevod do cerkve oo. kapucinov. Med tem so se zbrali v cerkvi dvorniki, diplomate, ministri, ministerski predsednik, vsi na Dunaju bivajoči generali, predsedništvo državnega zbora, župan, razne vojaške deputacije polkov, starih lastnik je bil pokojni nadvojvoda (med temi deputacija vahodno-pruskega topniškega polka) itd. Nekoliko minut po 4. uri je vatopil v cerkev Nj. Veličanstvo cesar s princema Friderikom Hohenzollerškim in Leopoldom Bavarskim. Krsto je vsprejela v cerkvi duhovščina in cesarski stražniki so jo postavili na pripravljeni oder. Proč nemškega viteškega reda je blagoslovil krsto zadnjokrat, potem so jo odnesli v rakev. Krsti so sledili bližji sorodniki pokojnikovi in njega najvišji dvornik. V rakvi je izročil najvišji dvornik krsto gvardijanu oo. kapucinov in mu vročil ključ krsto. Nj. Vel. cesar in dvorniki so odšli iz cerkve, ko so bili odnesli krsto v rakev.

Izlet v Postojno. Glasom poročil bode slavnost v Postojni velikanske, sares dostojna naše zavodne Notranjske. Udeležba bode ogromna od vseh krajev. Zastopana bodo korporativno vsa slovenska sokolska društva, druga narodna društva pa korporativno ali pa po deputacijah. Poleg že omenjenih vnanih društev nam je še naglasiti, da bode „Hrvatski Sokol“ iz Zagreba zastopan po kakih 40 članih. Tem najnejša je dolžnost nam Tržaškim Slovincem, napeti vse sile, da bodemo dostojno in častno zastopani tudi mi. V Postojno torej, kdor le more! Opozarjamo posebno, da se „Delav. podp. društvo“ udeleži te slavnosti po deputaciji. In v tem poslednjem trenutku pozivljamo še enkrat mestne in okoličanske izletnike, da se nikdo ne vozi s drugim, nego našim posebnim vlakom! Treba, da se pokazemo solidarne.

Vstopnice v Postojnsko jamo prodajale se bodo na vlakom za člane „Sukola“ (v društveni opravi ali ne) in za člane „Del. podp. društva“, koji se udeležijo izleta korporativno, po 30 nč., za vse ostale izletnike pa po 50 nč.

Trgovinec — fiaske! Kakor razvidijo naši čt. čitatelji iz trgovinskih poročil, je v sedanjih pasji dobi trgovina v obče jako mlačna, posebno pa je promet s moko popolnoma otrpnel. Ni torej čuda, da obešajo razni mlini svoje izdelke ljudem kar zavratno, samo da napravijo „kupčijo“. Tako vsiljevaje je prav navadno pri šidovskih tvrčkah, toda vendar ostane pri vsem tem vsakomur vsaj toliko osebne svobode, da more jednotlivno zavrniti vsiljeno mu blago, koje niti ne potrebuje. No, ako se pa vendar da koja biaga duša pregovoriti ter vsprejme nepotrebno blago, je popolnoma v redu, da je mora tudi plačati. Da bi pa kdo plačal stvar, koje ni niti videl, kaj takega, mislimo, se ne dogaja niti v Mamelukih. Pri nas v Trstu in v blagoslovljeni napredni Madžariji je pa mogoče tudi kaj takega. Evo dokaza: Dne 3. t. m. dobil je v Tržaških narodnih krogih obče znani in cenjeni gosp. M. C. od tržaškega odvjetnika dr. H. G. neko „prijateljko“ pismo, v katerem gospod doktor vabi omenjenega gosp. C., da naj blagovoljno plača svoto 22 glđ. 95. nč. s 6% obresti od 9. februarja 1893. l. dalje za vrečo moke, koje je bil baje poslal B. Backov mlin v Segedinu nekemu gospodu F. C. v Trst. Sleherni si lahko misli, da je gosp. M. C. skoraj okamenel, videvši in čitavši to bajko, koja se njega tiče toliko, kolikor kitajska vojska Mauronerjevih prašičkov. Gospod. M. C. je kar zasijal od samega začudenja. Poleg tega pa ima še krasno tolažbo, da mu je omenjeni odvjetnik odprl še masten ekspensar. Zares škoda, da iz te moke — ne bo kruha. No, ker smo že tako neskrupni, da smo povedali to zanimivo dogodbičo, ne narase naša pregreha prav čisto nič ako šepnemo našim čitateljem na uho, da se je to dogodilo — v našem uredništvu. Samo prosimo za Boga, ne pripovedujte tega dalje!

Kaj še?! V zadnji številki poročke „L'Estrie“ čitamo sodbo, pred katero bi moral sneti svoj klobuk sam kralj Salamon. Župan Pazinski odšel je nedavno na odpust iz zdravstvenih oziriv. Treba seveda, da ga kdo nadomestuje. A slavna „Istria“ je takoj pri roki z dobrim nasvetom, namreč, da naj politiška oblast razpusti občinski zastop Pazinski ter imenuje odbor „poštenih in nestrastnih

meščanov“ (smejjate se, prijatelji!), kateri naj bi izvel prihodnje občinske volitve. Kakor se vidi je Poreški Aleksander (a ne Vélki) kar s jednim mahom presekal gordiški — ne: Pazinski voz. Drugih želja menda nimajo gospoda za sedaj. Modri so res gospodje Italijani, žal, da je zakon še modrojši!

Poneverjenje. „Naša Sloga“ piše: „Priobčili smo že v poslednji številki, da so se nekateri občinski zastopniki na Črešu zagrežili s — poneverjenjem ter da je valed tega občinski glavar dal svoje ostavko. Pričakovalo se je sploh, da vlada takoj razpusti občinski zastop. Kaj pa da! Mesto tega čitamo v zadnji številki poreškega lista, da je načelnik Chersich dal svoje ostavko valed „nekaterih nepravilnosti“, a c. kr. okrajni glavar v Lošinju da mu je naložil, da naj vodi tudi nadalje občinsko upravo, dokler c. kr. namestništvo ne odredi drugače. Radi omenjenih nerednosti da se je uročila tožba na c. kr. državno pravdnštvo. Poluslužbeni „Il Mattino“ je bil prvi prinesel vest o poneverjenju na škodo občine, a poreškemu listu so to le „certe irregoliti“!

A vendar niso razpustili občinskega zastopa radi teh „irregoliti“! Kaj pa Podgrad, kjer ni bilo poneverjenja?“

Nemškufarska kultura. Dne 31. m. m. je bil obsojen v Ljubljani nemški „turner“ Make Andretto zaradi hudobnega poškodovanja tuje lastnine in žaljenja časti na 25 glđ. globo, odnuso na 5 dni zapora. Andretto je bil po noči na 15. julija v kavarni ljubljanskega „Casina“ strgal gledalčkemu igralcu g. Ivanu Sturmju „Slavčev“ čepico raz glavo in ga počastil s naslovi kakor „Lauskerl“ itd. Zatoženi nemškufar je zahteval pred pravno, da naj se ista vrši v nemškem jeziku, toda tekem razprave priučil se je tako čudno naglo slovenski, da mu niti tolmača ni bilo treba. Tožitelj g. Sturm je oglašil takoj pritožbo proti obsodbi zaradi neprimerne majhne kazni.

Za družbo sv. Cirila in Metoda daroval je I. Ivanski 1 glđ. kot kazen na „umanjani besedi za narodno stvar“.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti valed neizgubljene stave podaril je g. Josip Požar 50 nč. — Gospa Leopoldina Kavčič darovala je 50 nč. — G. Ivan Kavčič tudi 50 nč.

Velika mesta v Rusiji. Po najnovejših podatkih je v Rusiji 20 mest, ki imajo nad 100.000 prebivalcev. Ta mesta so: Peterburg (1.001.000), Moskva (808.000), Varšava (525.000), Odesa (344.000), Kijev (202.000), Karkov (189.000), Riga (195.000), Saratov (155.000), Lods (150.000), Kazan (144.000), Kišinev (140.000), Taškend (124.000), Vilna (122.000), Tiflis (110.000), Baku (105.000), Samara (104.000), Rostov (103.000), Arjol (102.000), Nikolajev (101.000) in Berdičovo s baš 100.000 prebivalci. — Meseca oktobra prihodnjega leta bode v Rusiji ljudsko štetje po vsem carstvu.

Polločjako. Dotični drsni tat, o katerem smo bili javili v poslednji številki našega lista, da je ukradel v pisarni odvjetnika Richettija svoto 94 glđ., je nek Just P., bivši pisar pri odvjetniku D'Angoliju. Prijel ga je polic. oficijal G. Tis in ga na dolgo in široko izpraševal, toda P. je odločno tajil tatvino. Tajenje pa mu ni pomagalo, kajti vse okolnosti so proti njemu in zato so ga pridržali v zaporu. — 24letno hišino Marijo S. iz Postojne so zaprli, ker je na sumu, da je ukradla svojemu gospodarju novčarko a 7 glđ.

Koledar. Danes (4.): Dominik, spozn.; Aristarh, sp. — Jutri (5.): 12. pobinkoština nedelja; Marija D. snež. — V pondeljek (6.): Gospodova spremenitev na gori. — Mlaj. — Solnce izide ob 4. uri 50 min., zatonj ob 7. uri 21 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri jutraj 23.4 stop., ob 2 pop. 30 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 3. Danes ob 11. uri dop. je daroval nadškof dr. Angerer v dvorni župni cerkvi sv. mačo zaduščico za pok. nadvojvode Viljelma. Pri službi božji bili so prisotni: Nj. Vel. cesar, nadvojvode in nadvojvodinje, princ Leopold Bavarski, princ Friderik Hohenzollerški in druge knejžje osebe, potem ministri, generali in dostojanstveniki. Cesar odpotuje danes zvečer v Išt, princ Leopold Bavarski pa je odpotoval popoldne.

Berolin 3. Nekemu majorju generalnega štaba je nekdo ukradel na kolodvoru kovčeg, v kojem so bili vojaški načrti. O tatu ni nobenega sledu.

London 3. Na Japonskem stanujoči Kitajci so se stavili pod zaščito Združenih držav severoameriških.

London 3. Javljajo, da so bili na potopljeni Kitajski transportni ladiji „Kow Shing“ 4 angleški častniki, 3 angleški inženjerji 1 nemški stotnik in 2 nepoznana Nemci. Stotnik in 2 častnika so med rošenimi.

Shanghai 3. Na podlagi brzovjav iz Tient-Tsina javlja Bureau Rauter, da so bili Japonci v bitkah pri Yachanu (Asan) dne 27. in 28. julija odbiti, izgubivši ved nego 2000 mož.

Trgovinski brzovjavi.

Budimpešta. Pienica za jesen 6 80—6 61, za spomlad 6 98—7 00. Koruza za avg. sept. 5 48 do 5 52. Oves za jesen 6 01—6 02. Rž za jesen 5 03—5 05. Pienica nova od 77 kil. f. 6 50—6 55, od 78 kil. f. 6 60—6 65, od 79 kil. f. 6 70—6 75, od 80 kil. f. 6 75—6 80, od 81 kil. for. — Ječmen 6 75—7 —; prosa —. — Ponudbe in povpraševanje po pšenici dobro. Prodalo se je 24.000 met. st. po stalnih cenah 10 nč. dražje od včeraj. Rž 5 nč. cenja. Koruza stalna. Vreme: lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor za avgust f. 14 90 nova roba za december f. 14 05, mlačno.

Havre. Kava Santos good average za avgust 97 —, za december 86 —, trg mirn.

Hamburg. Santos good average za avgust 76 75, september 74 25, december 69 75, trg mirn.

Dunajska borza 3. avgusta

1894.	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	98 40	98 40
„ v srebru	98 40	98 40
Avstrijska renta v slatu	122 45	122 55
„ v kronah	97 7 1/2	97 60
Kreditna akcija	364 10	364 5
London 10 Lat.	124 65	124 70
Napolioni	9 90	9 90
100 mark	61 05	61 05
100 italj. lir	44 25	44 25

Gostilna „All'Antico Moro“

ulica Solitaria 12, (po domače pri „Pravškovcu“) priporočla pravi kraški teran iz Komna 1 vrsto po 40, 1 l. po 33 in belu vipačko po 36 nč. liter. — Držič se gesla: „Rajak k rajaku“, priporočla se podpisani za obil obisk. Anton Vodoptivec, gostilničar.

Svoji k svojim!

Po neverjetno nizkih cenah dobivajo se najnovejša vsakovrstna

Kolesa (bicykli)

(model 1894)

za openki novi ce ti št. 18, blizu pivovarne. Jamči se za vsako kolo 12 mesecov. Kdor ne zna voziti, nauči ga brez nevsnosti in brezplačno v treh dneh slovenski učitelj, in nikdo naj ne misli da ne bi se naučiti mogel. — Pošljite se na deželo in vse kraje. Cene so:

Kolo s tankim kavčukom . . . . . glđ. 98 —
„ s volim kavčukom gushion . . . . . 105 —
„ pnevmatično s širokim kavčukom . . . 138 —
„ „ močnejše Duopol ali Kontinental . . 145 —
„ s tangentalni prečkami . . . . . 150 —
Stroj s 3 kolesi s železnimi obroči za otroke . 19 —
„ „ „ fantički obroči iz kačuk . . . . 20 —
Naslov: Zaloga koles v Trstu, Strada nuova št. 18

Gostilna „Štoka“

starostnana pod imenom „Belladonna“ poleg kavarnu „Fabris“, priporočla se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino „debelo, tako meščanom, kakor za deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine

iz St. Petra na Notranjem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan fršno oprsno mleko po 14 kr. liter nedodredno iz St. Petra, sveža (fršna) smetana. Na zahtevanje, pošljite se tudi na dom.

Martin Krže

Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim lesnim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“

in „Tedesco“ v ulici Caserna, glavni shajališčel tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporočla Anton Sorli, kavarnar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu,

„Pri dvanaestih murvah“, priporočla se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo domača izvrstna vina. 104—25

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO

vpleana zadruga z omejenim poroštvom v Rojanu pri Trstu priporočla slavnemu občinstvu svojo bogato praznbljeno prodajalnico jestvin (v ulici Belvedera št. 3) pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji prvi so deložni letnega čistega dobička. Priporočla tudi svojo društveno krčmo v Rojanu (poprej Pertotova)

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova) kjer se prodaja goveje in telečje meso, po najnižjih tržišnih cenah Priporočla se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani

so se vedno sprejemajo ob uradni urah vsak četrtek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5